

Substantivoj havas 5 deklinaciojn, kun po 6 kazoj en singularo kaj pluralo: nominativo, genitivo, dativo, akuzativo, vokativo, ablativo (parte lokativo). La plej produktivaj estas la unuaj du deklinacioj kun karakterizaj finaĵoj *-a* por genro ina, *-us* por genro vira kaj *-um* por genro neŭtra:

- I. Ina: Sg.: *fēmina, fēminae, fēminae, fēminam, fēmina, fēminā*
 Pl.: *fēminae, fēminārum, fēminīs, fēminās, fēminae, fēminīs*
 (Lokativo) Sg. *Rōmae* Pl. *Athēnīs*
- II. Vira: Sg.: *dominus, dominī, dominō, dominum, domine, dominō*
 Pl.: *dominī, dominōrum, dominīs, dominōs, dominī, dominīs*
 (Lokativo) Sg. *Corinthī* Pl. *Pompēīs*
- III. Neŭtra: Sg. *forum, forī, forō, forum, forum, forō*
 Pl.: *fora, forōrum, forīs, fora, fora, forīs*
 (Lokativo) *Herculāneī*

En parola uzo la neakcentitaj finaĵoj iom post iom malaperis kaj la deklinacio reduktiĝis al akuzativo (la plej ofte uzata kazo) kaj nominativo, kun kiu estis uzataj multaj prepozicioj por rekompenci la malaperintajn kazojn. La akuzativa radikoj estas bazo de substantivoj en latinidaj lingvoj. La genro reduktiĝis al vira kaj ina.

Adjektivoj deklinaciigas kiel substantivoj. Ili estas triformaj, ekz. *bonus, bona, bonum* (laŭ I. kaj II. dekl.), *acer, acris, acre*, duformaj: *brevīs, breve*, aŭ unuformaj: *fēlix* (ĉiuj laŭ III. dekl.) Komparativo: finaĵo *-ior, -ius* (pl. *-iores, -iora*). Superlativo: finaĵo *-issimus, -a, -um*. Malregulaj estas ekz. *bonus, melior, optimus* kaj *malus, peior, pessimus*. Popola lingvaĵo kaj latinidaj lingvoj uzis por komparado esprimojn *plus* kaj *minus*.

Adverboj formiĝas el adjektivoj: II. dekl. *dūrus* per finaĵo *-ē*: *dūrē*, III. dekl. *hilaris* per finaĵo *-iter*: *hilariter*. Komparativo: *-ius*: *dūrius, hilarius*. Superlativo: *-ē*: *dūrissimē*
Pronomoj personaj: ego, tū, nōs, vōs (mi, vi, ni, vi). Akuzativo de „ego”: *me*, de „tu”: *te*.
Posedaj: meus, tuus, suus, noster, vester
Montraj: is, ea, id; hic, haec, hoc; iste, ista, istud; ipse, ipsa, ipsum;
 ille, illa, illud, plur. illi, illae, illa (= li, ŝi, ĝi, ili: estis uzataj kiel personaj pronomoj)
 El la demonstrativo (en akuzativo) *illum, illam* evoluis post fonetika redukto la difina artikolo.
Demandaj: quis? quid? (kiu, kio ?) qui, quae, quod (kia ?)
Relativaj: qui, quae, quod (kiu, kia)

Numeraloj bazaj: I unus (-a, -um), II duo (-ae, -o), III tres (-ia), IV quattuor, V quinque, VI sex, VII septem, VIII octo, IX novem, X decem, XI undecim, XII duodecim, XIII tredecim, XIV quattuordecim, XV quindecim, XVI sedecim, XVII septendecim, XVIII duodeviginti, XIX undeviginti, XX viginti, XXI viginti et unus ... XXX triginta, XL quadraginta, L quinquaginta, LX sexaginta, LXX septuaginta, LXXX octoginta, XC nonaginta, C centum, CC ducenti, CCC trecenti, CD quadringenti, D quingenti, DC sescenti, DCC septingenti, DCCC octingenti, CM nongenti, M mille. La baza numeralo „unu” estis poste uzata kiel nedifina artikolo.